

Sygn. akt

III AUa 525/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **14 października 2015 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocyłowska
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Alicja Podczaska (spr.)
	Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **14 października 2015 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **K. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w Przemyślu**

z dnia **14 kwietnia 2015 r.** sygn. akt **III U 228/15**

oddala apelację

UZASADNIENIE

Decyzją z 20 lutego 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy K. S. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z

2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) .

W uzasadnieniu Zakład podał , że odmawia przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie został uznany okres pracy od 1 października 1981 r. do 18 kwietnia 1995 r., jako pracy w szczególnych warunkach, ponieważ ze świadectwa pracy z 18 kwietnia

1995 r. i z zaświadczenia z 5 maja 2011 r. wynika, że wnioskodawca pracował na stanowisku kierowcy ciągnikowego i robotnika fizycznego w gorzelnii rolniczej, więc trudno stwierdzić, w jakim okresie wnioskodawca zajmował wymienione stanowiska. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 3 dni; składkowe – 25 lat, 3 miesięcy i 11 dni; łącznie – 25 lat, 5 miesięcy i 14 dni, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 9 lat i 10 dni.

W odwołaniu od decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury , podał że pracował w szczególnych warunkach od 1 października 1981 r. do 27 marca 1992 r. w (...) w L.jako kierowca ciągnika. Natomiast od 28 marca 1992 r. do 18 kwietnia 1995 r. był zatrudniony na stanowisku robotnika fizycznego w gorzelnii rolniczej jako zacierowcy. Pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania , uzasadniając jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Przemyślu po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 14 kwietnia 2015 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób , że przyznał wnioskodawcy K. S. prawo do emerytury od dnia 20 lutego 2015 r.

Sąd ustalił stan faktyczny : K. S., ur. dnia (...), w dniu 16 lutego 2015 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając , że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale jednocześnie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z dokumentacji złożonej do akt ZUS wynika , że wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych w Spółdzielni Kółek Rolniczych w L.od 3 czerwca 1976 r. do 31 lipca 1979 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika; był zatrudniony w(...), w pełnym wymiarze czasu pracy, w okresie od 1 sierpnia 1979 r. do 30 września 1981 r., na stanowisku kierowcy ciągnika; był zatrudniony w (...)w L.– następca prawny(...)w L.w okresie od 1 października 1981 r. do 18 kwietnia 1995 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy ciągnikowego i robotnika fizycznego w gorzelnii rolniczej; był zatrudniony w warunkach szczególnych w Gospodarstwie Rolnym w B.S. R.w okresie od 19 kwietnia 1995 r. do 1 marca 2011 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego.

Z akt osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w(...)a następnie w (...)w L., jako następcy prawnym (...)L.wynika, że z dniem 1 sierpnia 1979 r. wnioskodawca został zatrudniony w (...)– w (...)na stanowisku kierowcy ciągnikowego. Rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z dniem 19 kwietnia 1995 r. za porozumieniem stron.

W zaskarżonej decyzji z 20 lutego 2015 r., ZUS odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, oceniając, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesiące i 3 dni; składkowe – 25 lat, 3 miesiące i 11 dni; łącznie – 25 lat, 5 miesięcy i 14 dni, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 9 lat i 10 dni.

Sąd ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w (...)w L.w (...)od 1 października 1981 r. Wnioskodawca pracował jako kierowca ciągnika kołowego i gąsienicowego DET. Był zatrudniony przy pracach polowych – orka, siewy, bronowania, dowoził paszę do magazynów i obór, ubijał kiszonkę. W zimie woził paszę, kiszonkę do obory, wywoził obornik.

Następnie wnioskodawca od 1992 r. został przeniesiony do pracy w gorzelnii jako zacierowcy. Do jego obowiązków należało przygotowywanie zacieru do alkoholu. Praca w gorzelnii odbywała się jedynie w okresie zimowym, natomiast w lecie powracał do prac polowych jako traktorzysta.

Wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, dla których ma zastosowanie domniemanie prawdziwości z art. 244 i nast. k.p.c., a ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom przesłuchanych świadków oraz wnioskodawcy oceniając je jako logiczne, spójne, wzajemnie się uzupełniające. Wynika z nich w szczególności, w jakim charakterze i przy jakich pracach był zatrudniony wnioskodawca w spornym okresie czasu w(...)w L.w (...)

Sąd Okręgowy uznał, za uzasadnione odwołanie wnioskodawcy K. S., w podstawie prawnej rozstrzygnięcia powołując treść art. 184 ust. 1 i art. 32 ust 1-4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.).

Przytoczył następnie, jako przepisy dotychczasowe powołane w art. 32 ustawy przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.)

a w szczególności § 4 tego rozporządzenia zgodnie z którym pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, zgodnie z § 2 ust 1 cyt. rozporządzenia wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Jako bezsporne okoliczności sprawy Sąd uznał to , że wnioskodawca K. S.w dniu (...) ukończył 60 lat, jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale jednocześnie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, a ponadto wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Sąd uznał za bezsporne uznane przez ZUS za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 3 dni; składkowe – 25 lat, 3 miesięcy i 11 dni; łącznie – 25 lat, 5 miesięcy i 14 dni, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 9 lat i 10 dni czyli okresy zatrudnienia od 3 czerwca 1976 r. do 31 lipca 1979 r., od 1 sierpnia 1979 r. do 30 września 1981 r. oraz od 19 kwietnia 1995 r. do 31 grudnia 1998 r.

Co do dalszych , spornych okresów pracy w warunkach szczególnych Sąd uznał , że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż wnioskodawca był również zatrudniony w warunkach szczególnych w (...)w L.w (...)w okresie od 1 października 1981 r. do 30 listopada 1992 r., stale i w pełnym wy miarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego i gąsienicowego. Ponadto zaś z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków oraz wnioskodawcy wynika, że od 1992 r. wnioskodawca w okresie zimowym był przenoszony do pracy w gorzelni jako zacierowy, a do jego obowiązków należało przygotowywanie zacieru do alkoholu. Natomiast w lecie powracał do prac polowych jako traktorzysta.

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostały w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, dziale VIII – „W transporcie i łączności”, poz. 3 – „Prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych”, dziale IV – „W chemii”, poz. 33 – „Produkcja estrów, alkoholi, aldehydów, ketonów, eterów, tlenków organicznych i chlorowcopochodnych organicznych, produkcja kwasów organicznych i bezwodników kwasów organicznych oraz produkcja soli kwasów organicznych, produkcja i przetwórstwo związków aromatycznych, produkcja płynów hamulcowych i chłodniczych oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, dziale VIII, poz. 3, pkt 1 – „kierowca ciągnika kołowego” i pkt 2 – „kierowca ciągnika gąsienicowego”, dziale IV, poz. 33, pkt 2 – „zacierowy i sterylizatorowy”.

W ocenie Sądu , z poczynionych ustaleń wynika , że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał łącznie ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym wobec nie kwestionowania spełnienia pozostałych przesłanek niezbędnych do przyznania mu prawa do emerytury zgodnie z powołanymi przepisami, Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury , ustalając datę nabycia tego prawa na podstawie art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS,

od dnia 20 lutego 2015 r., a więc od ukończenia 60 roku życia.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia dodatkowo powołano art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

**Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył w całości apelacją ZUS Oddział w R.zarzucając :
- naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie , w szczególności art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń**

Spółecznych w związku z § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i uznanie , że wnioskodawca udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach , a w konsekwencji nabył prawo do emerytury w obniżonym wieku .

W uzasadnieniu apelacji ZUS zakwestionował ustalenie Sądu Okręgowego co do zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych wnioskodawcy okresu od 1.10.1981 r. do 18.04.1995 r. , jako kierowcy ciągnika kołowego i gąsienicowego , a od 1992 r. okresowo w czasie zimy jego zatrudnienia w gorzelni .

W ocenie ZUS brak jest podstaw do zaliczenia pracy wnioskodawcy , jako kierowcy ciągnika do prac wymienionych w Wykazie A, dziale VIII (w transporcie i łączności) , poz. 3 prace kierowców ciągników , kombajnów lub pojazdów gąsienicowych , skoro wnioskodawca nie wykonywał wyłącznie prac transportowych ale również prace polowe . W ocenie apelującego nie można uznać , że praca kierującego ciągnikiem jest zawsze pracą „w transporcie” , jeżeli kierujący niczego nie transportuje lecz wykonuje przy pomocy ciągnika prace polowe (por. wyrok SN z 3 grudnia 2013 r. sygn. I UK 172/13) .

Wnioskodawca K. S. wniósł o oddalenie apelacji .

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja organu rentowego jest bezzasadna .

Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy i wyczerpujący ustalił stan faktyczny sprawy .

Powyższe ustalenia , Sąd Apelacyjny podzielił i w całości przyjął za własne .

Przedmiotem sporu było uprawnienie wnioskodawcy do świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku , z uwagi na pracę wykonywaną w warunkach szczególnych na podstawie art. 184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w zw. z przepisami rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach... Przy czym kwestią sporną było spełnienie przez wnioskodawcę przesłanki pracy na stanowiskach pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu przez co najmniej 15 lat do końca grudnia 1998 r.

Organ rentowy uznał za bezspornie wykazany okres pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych : od 3.06.1976 r. do 31.07.1979 r. w (...)L., jako kierowcy ciągnika oraz od 1.08.1979 r. do 30.09.1981 r. w (...)– B.również jako kierowcy ciągnika . Nie uznał natomiast , co było przedmiotem sporu okresu od 1.10.1981 r. do 18.04.1995 r. oraz od 19.04.1995 r. do 31.12.1998 r. pracy wnioskodawcy w (...)w L.na stanowisku kierowcy ciągnika a od stycznia 1992 r. w okresach zimowych również zacierowego w gorzelni .

Sąd Okręgowy ustalił i przyjął za wykazane przez wnioskodawcę obydwa w/w sporne okresy , jako przepracowane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracy w warunkach szczególnych wymienionym w Wykazie A , dział VIII (w transporcie i łączności) poz. 3 – prace kierowców ciągników , kombajnów lub pojazdów gąsienicowych oraz okresowo prace wymienione w dziale IV „w chemii” poz. 33- produkcja estrów , alkoholi , aldehydów ...

Powyższe ustalenia oraz ocenę prawną podzielił Sąd Apelacyjny .

Organ rentowy zarzucił w apelacji wadliwość powyższego ustalenia

i oceny z uwagi na fakt , że wnioskodawca , jako kierowca ciągnika nie wykonywał pracy w transporcie (wyłącznie prace transportowe) ale również prace polowe . Dlatego brak było podstaw do zaliczenia tej pracy wnioskodawcy do jako pracy „kierowców ciągników” wymienionych w Wykazie A dziale VIII „Transport i łączność” .

Powyższy zarzut apelacji jest całkowicie bezzasadny i niekonsekwentny wobec zaliczenia bezspornie przez ten sam organ rentowy pracy wnioskodawcy na stanowisku kierowcy ciągnika w (...)L.i d. PGR L.- (...)w B.w okresach : od 3.06.1976 r. do 31.07.1979 r. oraz od 1.08.1979 r. do 30.09.1981 r. , gdzie również oprócz prac transportowych wykonywał prace polowe .

Również w okresach objętych sporem wnioskodawca wykonywał od 1.10.1981 r. do 31.12.1991 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę kierowcy ciągnika , w tym samym zakładzie (ulegającym tylko kolejnym przekształceniom własnościowym) pracy . Wykonywał jak poprzednio zarówno prace transportowe jak i polowe .

Od 1.01.1992 r. do 18.04.1995 r. , powód w okresach zimowych wykonywał pracę zacierowego w gorzelnii , prawidłowo kwalifikowaną do Działu IV poz. 33 w Wykazie A , zaś od 19 kwietnia 1995 r. aż do 1.03.2011 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał wyłącznie prace kierowcy ciągnika Kołowego w GR w B. .

Odnosząc się do zarzutów apelacji należy zauważyć , że wnioskodawca wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy pracę traktorzysty , która to praca ze względu na jej szczególną specyfikę , warunki w jakich jest wykonywana oraz jej uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia powinna być uznana za pracę

w warunkach szczególnych . Nie należy odmiennie traktować zatrudnienia ubezpieczonego w spornym okresie powołując się jedynie na stanowisko – branżowy charakter wyodrębnienia poszczególnych prac . Kierowcy ciągników czy kombajnów muszą zdobyć szczególne uprawnienia do kierowania tymi pojazdami nie tylko z uwagi na ich większe gabaryty , ale i specyficzną obsługę (np. ze względu na dodatkowe oprzyrządowanie czy konieczność wykonania specjalistycznych prac) oraz warunki , w jakich te pojazdy są prowadzone

(zwiększony hałas , nadmierne drgania , nieutwardzone podłoże , po którym się poruszają i związane z tym np. zapylenie) . To właśnie te specyficzne warunki pracy panujące przy kierowaniu tymi pojazdami zdecydowały , zdaniem Sądu Apelacyjnego , że prace kierowców ciągników i kombajnów zostały zaliczone do prac wykonywanych w szczególnych warunkach , czyli prac o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości i wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne bądź otoczenia . W związku z tym przyjęcie , że tylko kierowcy ciągników czy kombajnów zatrudnieni w firmach transportowych wykonywali pracę

w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 ust 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS , wypaczałoby sens tej regulacji , bowiem ze względu na ich specyfikacje , pojazdy te wykorzystywane są do określonych dla nich czynności w tym prac polowych , z którymi wiąże się także szereg czynności transportowych .

Dlatego za w pełni uprawnione uznać należy przyjęcie , że praca wnioskodawcy w kwestionowanym przez ZUS okresie , była pracą w warunkach szczególnych wymienioną w Wykazie A dział VIII poz. 3 stanowiącym załącznik do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r.

Prawidłowo zatem Sąd Okręgowy uznał , że wnioskodawca spełnił wszystkie warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS do przyznania mu prawa do dochodzonego świadczenia emerytalnego .

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny uznając apelację za bezzasadną , na podstawie art. 385 k. p. c. orzekł o jej oddaleniu .